

Ernærings- og helsepåtstandsforordningen

- de ulike bestemmelsene, status for arbeidet i EU og overgangsordninger

Trondheim, 19. august 2010
Mattilsynet

Presentasjonens innhold

- **Forordningens bestemmelser**
- **Status for fire pågående prosesser under forordning (EF) nr 1924/2006 (påstandsforordningen)**
- **Info om påstander relatert til omega-3 og umettet fett**
- **Overgangsordninger**

Forordningen (EF) nr. 1924/2006

Formål (artikkel 1)

- ✓ Sikre at påstander er sannferdige, klare, pålitelige og nyttige for forbrukeren
- ✓ Skaffe høyt forbrukerbeskyttelsesnivå
- ✓ Skape like konkurranseforhold for næringen
 - vitenskapelig dokumentasjon
 - gitte betingelser for bruk

Forordningen (EF) nr. 1924/2006, art 1

Gjelder for

- alle ernærings- og helsepåstander i kommersielle meddelelser
- både ferdigpakkede og ikke-ferdigpakkede matvarer
- varemerker, merkenavn og symboler som kan oppfattes som ernærings- eller helsepåstand

Gjelder *ikke* for

- påstander i ikke-kommersielle meddelelser (kostholdsråd fra offentlige myndigheter, f eks "minst fem om dagen")
- *medisinske påstander*

Forordningen (EF) nr. 1924/2006, art 2

Definisjon av en påstand

Påstand

- Ethvert ***budskap*** eller enhver framstilling som ***ikke er obligatorisk*** i henhold til Fellesskapets regelverk eller nasjonal lovgivning, herunder ***bilder, grafikk eller symboler***, uansett form, som ***angir***, antyder eller gir inntrykk av at næringsmiddelet har ***særlige egenskaper***.

De ulike påstandene

Ernæringspåstand

Art.13 - funksjonspåstand

Helsepåstand

a) betydning for vekst, utvikling og kroppens funksjoner
b) psykologiske eller atferdsmessige funksjoner
c) slankende, redusert sultfølelse, økt metthetsfølelse osv.

Art. 14a – påstand om redusert sykdomsrisiko

Art. 14b – påstand om barns utvikling og helse

~~Medisinsk påstand~~

Eksempel

Generelle krav for tillatte ernæringspåstander og godkjente helsepåstander

- Bruken av ernærings- og helsepåstander er *frivillig* (art 2)
- Påstander skal ikke være villedende (art 3)
- Krav til sammensetning av produktet (art 5)
- Krav at produktet skal bidra med betydelig mengde stoff (art 5)
- Bestemmelser om helsepåstander som uansett ikke er tillatt (art 12)
- Ekstra merkebestemmelser ved bruk av helsepåstander (art 10)

Fire pågående prosesser under forordningen

Status for fire pågående prosesser under forordning (EF) nr 1924/2006 (påstandsforordningen):

- Ernæringsprofiler
- Ernæringspåstander
- Innmeldte helsepåstander – artikkel 13
- Søknader om helsepåstander – artikkel 13(5) og 14

De fire prosessene - Ernæringsprofiler

Påstandsforordningen artikkel 4:

Fastsettelse av ernæringsprofiler innen 19. januar 2009

- **Arbeidet med profilene utsatt på ubestemt tid**

De fire prosessene - Ernæringspåstander

Fastsatt i påstandsforordningens vedlegg

Revisjonsarbeid:

- Fem nye påstander vedrørende omega-3 og umettet fett tatt inn våren 2010
- Kommisjonen vil fremlegge forslag til øvrige endringer/tilføyelser i vedlegget

Ernæringspåstander - og omega 3

- Forordning nr. 116/2010 endrer annekset i påstandsforordningen

'SOURCE OF OMEGA-3 FATTY ACIDS

A claim that a food is a source of omega-3 fatty acids, and any claim likely to have the same meaning for the consumer, may only be made where the product contains at least 0,3 g alpha-linolenic acid per 100 g and per 100 kcal, or at least 40 mg of the sum of eicosapentaenoic acid and docosahexaenoic acid per 100 g and per 100 kcal.

HIGH OMEGA-3 FATTY ACIDS

A claim that a food is high in omega-3 fatty acids, and any claim likely to have the same meaning for the consumer, may only be made where the product contains at least 0,6 g alpha-linolenic acid per 100 g and per 100 kcal, or at least 80 mg of the sum of eicosapentaenoic acid and docosahexaenoic acid per 100 g and per 100 kcal.

Ernæringspåstander – umettet fett

Forordning nr. 116/2010 endrer annekset i påstandsforordningen

HIGH MONOUNSATURATED FAT

A claim that a food is high in monounsaturated fat, and any claim likely to have the same meaning for the consumer, may only be made where at least 45 % of the fatty acids present in the product derive from monounsaturated fat under the condition

that monounsaturated fat provides more than 20 % of energy of the product.

HIGH POLYUNSATURATED FAT A claim that a food is high in polyunsaturated fat, and any claim likely to have the same meaning for the consumer, may only be made where at least 45 % of the fatty acids present in the product derive from polyunsaturated fat under the condition that polyunsaturated fat provides more than 20 % of energy of the product.

HIGH UNSATURATED FAT A claim that a food is high in unsaturated fat, and any claim likely to have the same meaning for the consumer may only be made where at least 70 % of the fatty acids present in the product derive from unsaturated fat under the condition that unsaturated fat provides more than 20 % of energy of the product.

De fire prosessene - Innmeldte helsepåstander etter art 13(1)

Innmeldingsprosessen 2008

- og klargjøringsprosessen 2009

EFSA's vurderinger – to bolker publisert:

1. oktober 2009 og 25. februar 2010

- neste publisering forventes i september 2010

Kommisjonenes fastsetter felleskapslisten delvis

– første del forventes fastsatt tidlig 2011

De fire prosessene - Søknader om helsepåstander, art 13(5) og art 14

Søknader fra virksomheter

Vurderinger fra EFSA

Avgjørelser tas av Kommisjonen i rettsakter (forordninger og vedtak)

- De seks første rettsaktene publisert høsten 2009 – implementeres i Norge høsten 2010
- Fire nye rettsakter og en endringsrettsakt publisert mai 2010 (forskrift på høring i Norge med frist 24.9.2010)

De fire prosessene- søknader om andre helsepåstander – art. 13(5) og art.14

→ **Søknadsprosedyre (fortløpende)**

Søknad fra virksomheter → nasjonal myndighet → vitenskapelig vurdering EFSA → avgjørelse i EU Kommisjonen (rettsakt)

Publiseres i register i EU

http://ec.europa.eu/food/food/labellingnutrition/claims/community_register/index_en.htm

Implementering i Norge

Påstander om fett – søknader om helsepåstander

Innvilgede og avslåtte søknader

- Forordning (EF) nr 983/2009

- 1 innvilgelse og 9 avslag relatert til barns utvikling og helse (art 14)

Søknader under vurdering av EFSA

Eks. godkjent helsepåstand om fett- relatert til barns utvikling og helse (art. 14b)

Claim	Conditions and/or restrictions of use of the food and/or additional statement or warning	EFSA opinion	Commission Regulation
Essential fatty acids are needed for normal growth and development of children.	Information to the consumer that the beneficial effect is obtained with a daily intake of 2 g of α -linolenic acid (ALA) and a daily intake of 10 g of linoleic acid (LA).	Q-2008-079	<u>Commission Regulation (EC) No 983/2009 of 21/10/2009</u> Amended by <u>Commission Regulation (EU) No 376/2010 of 3/05/2010</u>

Eksempler på **ikke** godkjente helsepåstander om fett- relatert til barns utvikling og helse (art. 14b)

Claim	Conditions and/or restrictions of use of the food and/or additional statement or warning	EFSA opinion	Commission Regulation
DHA and EPA helps to promote the thinking capacity	Non-compliance with the Regulation as, on the basis of the evidence presented in the dossier, - a cause and effect relationship between the consumption of the food for which the claim is made and the claimed effect has not been established.	Q-2008-093 & Q-2008-101	Commission Regulation (EC) No 983/2009 of 21/10/2009
DHA and EPA help to promote concentration	-	Q-2008-094 & Q-2008-099	Commission Regulation (EC) No 983/2009 of 21/10/2009

EFSA – vurderinger totalt per 9. juli 2010

- 4,637 claims received in total
- 1,603 claims evaluated (937 claims published)
- 310 claims withdrawn

- Σ 2,724 claims still to be evaluated by EFSA

Overgangsordninger

- **Forskriftens generelle bestemmelser**
 - **Ernæringspåstander i vedlegget**
 - **Helsepåstander om redusert sykdomsrisiko**
- } Gjelder fra 1. mars
2010
- **Helsepåstander 13(1) a**
 - Kan benyttes uten godkjenning frem til første del av unionslisten er fastsatt (vår 2011) men må oppfylle øvrige vilkår i forordningen
 - **Helsepåstander 13(1) b og c**
 - Må være godkjent før bruk hvis de ikke er innmeldt
 - **Ernæringsprofiler**
 - To-års overgangsperiode fra disse fastsettes og frem til de må overholdes
 - **Varemerker**
 - Dersom varemerket har vært i bruk før 1. januar 2005 - overgangsordning til 19. januar 2022.

Nyttige lenker

Mattilsynets generelle temasider om ernærings- og helsepåstander:

<http://www.mattilsynet.no/mat/merking/helsepaastander>

Mattilsynets informasjonssider om regelverksutvikling på merkeområdet:

<http://www.mattilsynet.no/regelverksutvikling/forbrukerhensyn/merking>

EFSA's liste over vurderte artikkel 13(1) påstander:

<http://www.efsa.europa.eu/en/ndaclaims/ndaclaims13.htm>

Kommisjonens register over tillatte ernæringspåstander og tillatte og avslåtte helsepåstander:

http://ec.europa.eu/food/food/labellingnutrition/claims/community_register/index_en.htm